Поштарина плаћена у готовом.

НОВИ САД
недеља,
28 новембра 1937
Година III - Бр. 269 (758)

Излази свакодневно
осим понедељника
Месечна претплата 20 дин.
за земљу, 50 за иностранство
Примерак 1 динар
Огласи по тарифи

ДАН

ДАН
независни информативни
дневник

Уредништво и администрација:
Краља Александра ул. бр. 7
Телефони: 21—05 и 21—06
Чековни рачун код Поштанске штедионице у Београду
број 58.460
Поштански фах бр. 178

Јапански Претседник владе Кнез Каноје изјавио је да је

ЈАПАН СПРЕМАН ДА ПРЕГОВАРА СА КИНОМ

Токио, 27 новембра. — ДНБ јавља: Министар-претседник кнез Коноје изјавио је претставницима штампе, приликом одласка за Нагоју, да засада још не може да одреди, да ли ће јапанске трупе продирати до Нанкинга или Ханкауа. Ханкау је по својој вези са Кантоном важно место за допуњавање кинеског ратног материјала лиферацијама из иностранства. Констатовано је, да Енглеска увози знатне количине оружја и муниције у Кину преко Хонконга.

Кнез Коноје је затим изјавио, да је Јапан увек спреман на преговоре са Кином под већ познатим и објављеним условима. Међутим, засада ствари још нису зато сазреле. Због тога Јапан мора да одбије посредовање трећих сила као сасвим бескорисно. Пошто Јапан не води рат против кинеског народа, није ни потребна објава рата. Међутим, ако би се ситуација изменила онда би постало актуелно и питање таквог једног корака. Кад Нанкинг хоће да развуче рат, онда треба рачунати с тим, да ће бити потпуно прекинута веза између Нанкинга и Северне Кине, и да ће тамо бити успостављен један аутономни режим.

Кнез Коноје је у вези с тим нагласио да се Шангај не може никада издвојити приликом третирања општег питања Северне Кине. Јапан, међутим, нема засада никакав план за будућност. То ће све бити утврђено доцније у преговорима са Кином.

—о—

Њ. В. Краљ Борис у шетњи кроз Београд

Београд, 27 новембра. — Бугарски Краљ Њ. В. Борис, који од јуче борави у Београду, у пратњи Њ. Кр. Вис. Кнеза Намесника Павла начинио је данас шетњу кроз Београд, и посетио Калемегдан, Војни музеј и Зоолошки врт.

—о—

Г. фон Ширах отпутовао у Атину

Београд, 27 новембра. — Шеф немачке националсоцијалистичке омладине г. Балдур фон Ширах отпутовао је јутрос авионом за Атину, одакле наставља Перзију.

—о—

Г. г. Шотан и Делбос стижу у Лондон у недељу

Лондон, 27 новембра. — Рајтер јавља: Г. г. Шотан и Делбос стижу у Лондон у недељу у 21.30 часова.

Разговори између француских и британских државника почињу у понедељак у 11 часова.

Како ће се употребити велики инвестициони зајам

општине од 50 милиона динара

Заступник претседника општине, потпретседник г. др. Милош Петровић износи план о расподели износа за велике комуналне радове

Потпретседник општине г. др. Милош Петровић примио је данас пре подне у свом кабинету претставнике штампе, којима је дао изјаву у вези са великим инвестиционим зајмом од 50 милиона динара, о којем је решавало Градско веће на својој синоћ ној седници.

Градско веће је на једној од својих последњих седница изабрало један пододбор са задатком да сачини привредни план, који би град извео у току од 3 до 5 година. У том пододбору, сем градских већника, сарађивали су и стручњаци ван већа. Пре ма реферату пододбора, град Нови Сад обратиће се на Државну хипотекарну банку због зајма од 50 милиона динара. Ова свота утрошиће се на најхитније и најпотребније градске послове. Градско веће је у начелу примило предлог о подизању зајма и о отплати годишњег ануитета тога зајма.

У невезаном разговору г. др. Петровић говорио је о стању града Новог Сада. Према излагању г. др. Петровића прилике у Новом Саду нарочито са здравственог гледишта, нису задовољавајуће. Нажалост, од ослобођења па до данас ниједна градска управа није водила рачуна о наглом развитку града и са овим развитком није држала корак. Неки делови града као, например, Велики и Мали Лиман, изграђени су тако да дају изглед велеграда али градска општина није истовремено водила рачуна о извођењу оних радова, који су били потребни, то су водовод, канализација, поплочавање, осветљење итд.

„Стојимо пред једним проблемом"

Према мишљењу г. др. Петровића потпуно је оправдано негодовање грађанства у том погледу, а нарочито у погледу већ чувене новосадске прашине.

— Стојимо пред једним проблемом — рекао је г. др. Петровић — који је врло тешко решити, па чак и немогуће решити, док се не реши најважнији део нашег рада, и то: водовод, канализација и добра калдрма. За чишћење и поливање град троши данас око милион и по динара али та свота, па чак ни утростручена не би била довољна да реши питање прашине из простог разлога што је калдрмисање улица неизграђено, а промет толико велики, нарочито на главним улицама, да се и после једног пљуска диже прашина на рђаво калдрмисаним улицама.

Затим је г. др. Петровић упознао новинаре са елаборатом пододбора и са радовима, који би требало да се изврше од тога инвестиционог зајма.

Прва и најхитнија потреба: изградња модерне кланице

Прва и најхитнија потреба је изградња једне нове кланице. О постојећој кланици је комисија Банске управе утврдила да је нехигијенска и да је треба расходовати.

По мишљењу стручне комисије, изградња нове калдрме по данском систему, стајала би око 10 милиона динара. У овом плану предвиђа се дозиђивање експортне кланице са великом хладњачом. Кланица би се сазидала са капацитетом за 150.000 становника и то тако, да би се омогућило сукцесивно проширење.

Други део хитног рада је изградња водовода. Према стручњачком мишљењу, планови који постоје у Техничком звању, одговарају у сваком погледу. Ови планови обухватају цео интравилан града. Од тога дела треба да се одвоји најужи центар градски, те да се снабде са потребним водоводним цевима и водом. За извођење рада око инсталације водовода у најужем центру, потребна је сума од 10 милиона динара.

Паралелно са водоводом изградила би се канализација у најужем центру града са трошком од 10 милиона динара. Ови делимични, радови ипак би претстављали једну целину, која би се дала у свако доба проширити. Тако се ради и у другим градовима као, например и у Београду.

Од великог инвестиционог зајма 5 милиона динара дало би се у виду зајма Водној задрузи за довршење изградње доводних и одводних канала и за спајање пумпе са електричном мрежом. Са довршењем радова на исушењу Кањског рита град би добио око 4000 јутара обрадиве земље, од које би имао велик приход. Водна задруга би један део зајма употребила за задолмљење северног дела дунавске обале од моста до Футошког хатара. С те стране прети, наиме, највећа опасност од поплаве.

Са повећањем потреба градског становништва градска плинара није у могућности да их осигура због малог капацитета. Потребно је да се конструкција целе фабрике преради због повећања капацитета.

У ту сврху потребна је свота за извођење реконструкције плинаре од 2 и по милиона динара.

Хитна је потреба насипање и нивелисање Великог и Малог Лимана. Пододбор предвиђа суму од пола милиона динара за извођење тих радова. За калдрмисање новосадских улица потребна је свота од 10 милиона динара. Два милиона динара употребиће се за изградњу школе и пута на Малом Јарку. Пут би био дугачак пет километара и спајао би путеве за Пашићево и Србобран.

Отплата ануитета

Према израђеном плану пододбора отплата ануитета предвиђа се овако: градски прирез би се повисио са 10—15 процената. Досада је градски прирез износио 41 од сто, а за случај подизања зајма он би се повисио на 55 од сто. Ефекат повишења био би према плану милион и по динара, тј. уместо 4.8 милиона, плаћало би се 6.3 милиона динара.

Град намерава повећати приходе трошаринске на тај начин што би повисили увозну трошарину на луксузне предмете. Од тог повећања град очекује нов приход од милион динара.

Грађани би повишени прирез плаћали свега кроз три године, а осталу своту за отплаћивање ануитета сносила би она предузећа, од којих град и иначе има користи и која би, такође, од својих редовних прихода отплаћивању допринели. Градска плинара, градска кланица, као и Водне задруге, од својих редовних прихода отплаћивали би на њих припадајући део ануитета.

На питање новинара г. Петровић је изјавио да ће ови радови трајати око годину и по дана и у случају да се питање зајма ускоро реши, у пролеће би се отпочео са радовима.

На крају је г. др. Петровић рекао да је ових дана разговарао са директором Државне хипотекарне банке г. Ђуришићем који је изјавио да ће управа Државне хипотекарне банке врло радо изаћи у сусрет са зајмом граду, тако да постоји нада да ће ови велики радови заиста отпочети овог пролећа.

—о—

Одобрен рад Мађарским културним друштвима у Сенти и Сомбору

Како смо обавештени надлежне власти су одобриле правила Мађарских културних друштава у Сенти и Сомбору која ће, према њима, отпочети ускоро са радом на културном пољу.

Већ сада би требало почети са припремањем прославе 20-годишњице присаједињења Војводине Србији

Прослава 20-годишњице присаједињења Војводине Србији требала би да има грандиозне размере

Деветнаестогодишњица присаједињења Војводине Србији прослављена је у Новом Саду у скромном оквиру, иако је имала свечан карактер. Једна свечана седница Градског већа, у присуству изасланика Њ. В. Краља претседника Краљевске владе, Народне скупштине, Сената, претставника локалних цивилних и војних власти, поред претставника разних установа, друштава и организација и једна академија у Спомен-дому, и поред свега свечаног изгледа, нису претставиле ни мали део оног истинског расположења и родољубивих осећаја патриотског становништва Војводине код којег су још увек врло живе успомене на историске дане новембра 1918 године. Иако су скоро две деценије прошле од тих историских дана, који су нашим крајевима донели толико прижељкивану слободу, сећања на њих у широким народним масама су још увек врло жива, пуна узбуђења и националног заноса.

Дуго је и мучно било ропство у којем се налазило војвођанско српство кроз толики низ година! Ослобођење је стога дочекано и поздрављено са разумљивим одушевљењем. Велика је и дуга, а поред тога, то је нарочито потребно подвући, неравна је била борба нашег живља против туђина који су, плански и систематски, ишли за тим не само да му угрозе опстанак, него да га и потпуно упропасте, униште.

Наш жилави војвођански ратар издржао је једну гигантску борбу, захваљујући својој напредној народној интелигенцији која је, сконцентрисана у Српској Атини, сарађујући најживље и са народним првацима из унутрашњости Војводине, пружала диван пример огромних напора и пожртвоване борбе за свој народ. Војводина Милетићева и Политова духа није клонула ни за један тренутак у овој великој и неравној борби. Било је тренутака када је њен национални опстанак био доведен већ у питање, али је, ипак, издржала до доласка трупе српске војске које су заувек сјединиле Шумадију и Војводину, те наше две историске покрајине.

После ослобођења осетио се један нови дух, дух полета и великих активности, на овим странама Саве и Дунава. Почео је да струји један нови живот у ослобођеној Отаџбини који је широм отворио врата општем напретку војвођанских равница, и привредном, и културном, и социјалном. После првог времена општег националног заноса, настао је један период сталоженијег рада, период реалнијих стварања који је, сасвим природно, доносио собом и понека разочарења. Компликовани живот шароликог становништва војвођанских равница, састављен од разних народности и разних вера, изложен вековима разним туђинским утицајима, често није могао бити правилно схваћен, и у својим великим потребама ,многим отвореним питањима. Тако су настала и понека неизбежна разочарења. Баш, као и у животу једног човека она су неизбежна и у животу сваког народа.

У Војводини се често и много грешило, — чуле су се примедбе на свима странама. Одиста, не ретко то су биле и оправдане примедбе, упућиване махом на адресу политичких људи. Па и поред тих грешака напредак ових крајева је очигледан. Можда он није онакав какав је могао да буде, али је он — то је ван сваке сумње — известан. Када се догађаји буду одмеравали из једне историске перспективе, када се односи буду оцењивали једним објективним, историским мерилом то ће бити несумњиво, једна објективна констатација. Потребно је само, ма и летимице, осврнути се на џиновски напредак Новог Сада, привредног, културног и административног центра ових крајева, да би се добила приближна слика општег прогреса Војводине.

Родољубиво становништво Војводине осећајући најживље потребу даљег несметаног националног, културног и привредног напретка ове покрајине, биће спремно да идуће године, на дан двадесетогодишњице присаједињења Војводине Србији, да израза своме спонтаном расположењу, славећи 25 новембар 1938 као дан једне грандиозне националне свечаности, сличне оној коју је, ту скоро, имао наш класични Југ, прослављајући четврт века своје националне слободе.

„Дан" ће начинити једну анкету међу војвођанским јавним радницима, политичким људима, привредницима и уопште претставницима целокупног јавног живота о овом питању: каква треба да буде прослава 20-годишњице присаједињења Војводине Србији и њеног живота у ослобођеној Отаџбини.

„Прослава би требала да буде велелепна да би могла бити одјек осећања Војводине, сада после две деценије живота у слободној Отаџбини" изјављује нам заменик Бана г. Светислав Рајић

Обратили смо се питањем на заменика Бана г. Светислава Рајића о његовом мишљењу о говору Претседника народне скупштине г. Стевана Ђирића уопште, а нарочито у погледу дела који се односи на прославу 20-годишњице ослобођења Војводине. Г. Рајић нам је љубазно изјавио:

„Потпуно се слажем са целим говором г. Претседника Народне скупштине, који је одржао на свечаној седници Градског већа приликом прославе 19-годишњице присаједињења Војводине Србији, те тако и са оним пасусом који се односи на прославу 20-годишњице ослобођења. Мишљења сам да би та прослава требала да буде велелепна да би могла бити одјек осећања Војводине, сада после две деценије живота у слободној Отаџбини. — Прославу би требало припремити много раније, а у њеном припремању требало би да учествују све институције и сви слојеви нашег народа.

Заменик Бана г. Св. Рајић

1918 године, те посланици те скупштине и живи чланови Народног одбора и великог Народног савета. Мишљења сам да би се ради припрема ове војвођанске прославе имала у првом реду ангажовати напред споменути учесници у великим центрима Војводине, као што су Суботица, Сомбор, Панчево Вршац, Бела Црква, Петровград, Велика Кикинда, као и остала већа места у Војводини. Када се заинтересује шира јавност онда би се из редова напред споменутих учесника, у сарадњи са надлежним факторима и са истакнутим јавним радницима Војводине имамо формирати одбор који би припремио све потребне предрадње за јубиларну прославу најширих размера.

—о—

„20-годишњица ослобођења Војводине требала би да буде велика јубиларна војвођанска прослава", изјављује г. др. Игњат Павлас

Обратили смо се на г. др. Игњата Павласа, претседника Савеза културних друштава у Новом Саду и старешину Новосадске соколске жупе, који је био члан претседништва Народне скупштине, која је 25 новембра 1918 године проглаcила оцепљење Војводине од Аустроугарске и њено присаједињење Србији, и потпретседник Народног одбора, да нам изнесе своје мишљење у вези са овом анкетом. Г. др. Павлас нам је изјавио:

— Мишљења сам да се двадесетогодишњица присаједињења Војводине Србији прослави као јубиларна година и то да не буде локална прослава града Новог Сада, него да има размере велике војвођанске прославе. Према томе, требало би да се за ову војвођанску јубиларну прославу заинтересују у првом реду живи функционери велике Народне скупштине од 25 новембра

Мађарска и антикомунистички пакт

Париски „Ентрансижан" доноси у вези са боравком гг. Дарањиа и Кање у Берлину један извештај Ива ле Дан тека, у моме овај, између осталог, каже:

Према обавештењима из добро упућених кругова, гг. Дарањи и Кања одбили су позив немачке владе да у име Мађарске приступе антикомунистичком пакту, потписаном од стране Берлина, Рима и Токиа. Сазнаје се, уосталом, да је тражено и приступање Југославије и да је њен одговор био негативан.

НЕГРО
је оџачар грла.
Производи
Творница Руф, Суботица

НАША РУБРИКА

Француска и Пољска

„Роботник", главни орган пољске социјалистичке партије, доноси уводни чланак под горњим насловом. У чланку полемише са г. Мјеђињским, главним публицистом полузваничне „Газете Пољске", који каже да пољска социјалистичка партија ради по наредби Друге интернационале. Међутим, лист истиче да је интерес Пољске да буде у тесном пријатељству са Француском. „Газета Пољска" изјавила је и раније, приликом посете маршала Рифа-Смиглија Француској, — да се пољска спољна политика неће мењати. Ми — наставља лист — обраћамо пажњу на овакве маневре, који се више не смеју поновити. Француска демократија ојачала је у последње време, слабљење Француске јесте легенда слугу хитлеризма. Пољска, да би се добро развијала, мора да буде у тесном пријатељству са Француском.

НАЛАЗАК НАФТЕ У МАЂАРСКОЈ

Будимпешта, 27 новембра. — „Ујшаг" доноси опширнији извештај у вези са радовима на изналажењу нафте у Мађарској. Према информацијама овога листа, што доносе и други мађарски листови, отворена су два извора, чији вероватни принос може обезбедити четвртину мађарске потрошње бензина. Нафта је доброга квалитета и радови се настављају пошто постоји нада још у већи успех. Радове води Јуронеен Газ Кемпени, која је везана са Стандард Ојлом и досада уложила 10 милиона пенга.

МУШКАРЦИ! За лечење сполне немоћи, СЕКСУАЛНЕ ИМПОТЕНЦИЈЕ, за сполну малаксалост те за појачање сполне функције покушајте оригиналне хормонске

VI-HA-GE пилуле

Добивају се у свим апотекама. 30 пилула дин. 84.—, 100 пилула дин 217, 300 пилула дин. 560. Доплатом дискретно разашиље Мр. М. Гавранчић, апотекар, Загреб. **Главни депот: Фарм. Хем. Лабораторија „ВИС-ВИТ" Мр. Б. Богдановић, апотекар, Загреб, Лангов трг 3. Д.** (Огл. рег. бр. 26856-37).

Министар пошта и телеграфа г. Војко Чвркић обећао је да ће телефонске линије у Јужном Банату бити у најскоријем времену поправљене и да ће се основати неколико нових пошта

Вршац, 27 новембра. — Већ од дужег времена указује се потреба за оснивањем нових пошта и успостављањем нових и добрих телефонских линија у Јужном Банату. Према досадашњем стању Јужни Банат, без претеривања, може се рећи да је у томе погледу спадао у најзапуштеније крајеве у земљи. Привредницима и телефонским претплатницима познато је по колико часова су морали да чекају на везу са Београдом, а нарочито са Новим Садом. Чекања су трајала по неколико сати, па и поред тога често се догађало да нису могли добити везе због слабе или покварене линије. Може се претставити од колике је штете била та чињеница за све привреднике и заинтересовани свет, када нису могли да добију везу са два главна центра — Београдом као престоницом и Новом Садом, као седиштем бановине.

Многа села у Срезу Вршачком немају ни телефонске ни телеграфске везе са Вршцем нити осталим центрима, нако су она прилично велика и насељена многољудним становништвом. Те општине: Потпорањ, Месић, Сочица, Милетићево, Крива Бара, Добричево, Александров Гај и Банатска Суботица, биле су приправне да поднесу материјалне жртве за телефонске и телеграфске инсталације из својих финансиских средстава, али до данас то је све остало у свом почетном стадиуму техничког прорачунавања и предвиђања без икаквих других резултата. Међутим, важност успостављања редовног телефонског саобраћаја са овим селима у последње време двоструко је повећана отварањем слободног пограничног промета између наше државе и Краљевине Румуније.

Да би се то питање чим пре и ефикасно решило, у корист најоснов нијих комуникационих потреба Омладинци из организације ЈРЗ преко свог Среског одбора у Вршцу учинили су посету Министру пошта и телеграфа г. Војку Чвркићу који је обећао да ће се у најскорије време то питање решити у смислу претставке коју су му поднели делегати гг. Велимир Кузманов и Михајло Николић. По речима г. Чвркића сви радови отпочеће можда још ове године тако да би са пролећа 1938 године био успостављен потпуно нармалан телефонски, телеграфски и поштански саобраћај у овим селима. *(Дан)*

Политички живот

СИНОЋЊЕ ПРЕДАВАЊЕ Г. АДАМА ПРИБИЋЕВИЋА О СЕЛУ И ЊЕГОВИМ ПРОБЛЕМИМА

Синоћ је, у просторијама мензе Вугрин, у Његошевој улици, пред члановима Сељачког кола и осталим учесницима, одржао г. Адам Прибићевић, претседник б. СДК, предавање о селу и његовим проблемима. У свом предавању г. Прибићевић је констатовао да је наше сељаштво на свим пољима живота било занемарено, привредно и политички експлоатисано. Затим, да је код сељака настало неповерење према интелигенцији сеоској, а градској још више; да је дошло до узајамног неразумевања. Услед таквог стања настао је јаз између огромне већине сељачког народа и других народних слојева. Да би се избегла катастрофа, која би услед таквог стања имала неминовно да наступи, мора се овај несклад изгладити, односно отклонити они разлози који су довели до таквог стања. Овакво стање на селу створило је потребу оснивања Сељачког кола ,које ће у првом реду са самим сељацима решити проблеме села на пољу културном, социјалном и економском.

КОНФЕРЕНЦИЈА ЈРЗ У КОЛУТУ

Сомбор, 27 новембра. — У оближњем месту Колуту, синоћ је одржао политичку конференцију г. др. Цвета Маглић, претседник среског одбора Југословенске радикалне заједнице, којом приликом су решавана питања политичке и комуналне природе. *(Дан)*

ОСНОВАН ЈЕ МЕСНИ ОДБОР ЈРЗ НА КОЛОНИЈИ РУСКО СЕЛО

Руско Село, 27 новембра. — С обзиром на чињеницу да се интереси колоније Руског Села и старог села не подударају, колонија је одржала збор присталица ЈРЗ на којој је изабран месни одбор ЈРЗ, који нема никакве везе са старим селом тј. са одбором на чијем челу стоји г. Петар Берта, трговац. За новог претседника месног одбора ЈРЗ на колонији изабран је г. Иван Попов, за потпретседника г. Мирко Граховац, за чланове гг. Вита Рацков, Ђетко Драгићевић, Душан Краљ и Димитрије Војновић. За секретара изабран је г. Алија Чорда. Овоме одбору стављено је у задатак да одмах изврши упис чланова и да сазове редовну скупштину на којој ће бити изабран стални одбор са потребним часницима. *(Дан)*

У ВРШЦУ ЋЕ СЕ ОДРЖАТИ КОНФЕРЕНЦИЈА ЈНС

Вршац, 27 новембра. — У недељу, 28 о. м., одржаће се конференција ЈНС у два часа по подне у гостионици „Југославија." Како се сазнаје и према речима пријављивача конференције г. Тоше Статијева, на ову конференцију из Београда долазе г. Игњат Стефановић, бивши министар и г. Славко Шећеров. Није искључено да ће на конференцију доћи и г. Јово Бањанин.

Нашаљ спречава Бонбон

ПРОИЗВОД: „УНИОН" ЗАГРЕБ

Извор здравља

Обнавља цео организам-освежава - регулише варење - чисти црева и стомак, а делује б л а г о.

Добија се само у апотекама

а производи

Краљ. Дворска апотека Мр. Ст. Д. ПОПОВИЋА НОВИ САД

Краља Петра II ул. 124

Телефон 33-74

Градско веће је одобрило предлог о закључењу инвестиционог зајма од 50 милиона динара

Јуче у 5 часова после подне, у дворани Банске управе, одржана је, под претседништвом г. др. Милоша Петровића ,седница Градског већа. На дневном реду било је 26 тачака, али и поред свега тога, нису донете одлуке по свима предметима услед краткоће времена. Најзначајнија је, свакако, одлука, о закључењу инвестиционог зајма од 50 милиона динара.

После подношења месечног извештаја претседника општине, који је примљен без дискусије, прешло се на решавање предлога претседника општине о новом кланичном статуту, који је прочитао г. др. Милорад Рајић. После тога прочитани су предлози претседника општине о саставу суда за сузбијање скупоће и о молби Евгеније Бодеј ради зајамчења завичајности.

Као пету тачку дневног реда, бесумње најзначајнију, на овој седници Гр. већа, г. Рајић је прочитао предлог претседника општине у погледу подизања зајма од 50 милиона динара за разне инвестиције града. По овом предмету, као што се очекивало развила се жива дискусија у којој је учествовао већи део већника. С обзиром на важност самог предлога поједини градски већници тражили су да се да опширно образложење што се тиче подизања овог великог зајма Градске општине. По изнетом образложењу од ових 50 милиона динара, 10 милиона намерава се употребити на калдрмисање улица, 2 милиона на подизање нове школе у Малом Јарку, пола милиона за изградњу насипа на Малом и Великом Лиману, 5 милиона за Водну задругу, затим остали, већи део, за изградњу водовода, кланице и канализацију. У дискусији, која је после тога настала са приличном жестином, учествовали су већници гг. Неофитовић, Петровић, др. Кекс, Мирковић, Хам и други. Већник г. Хам у свом опширном говору, тражио је да се овај предлог, подизања зајма од 50 милиона динара мало више прецизира, а уједно да се о овоме обавести путем штампе и наша јавност, како би наш град био упознат са радом општине у том правцу и у које ће се сврхе утрошити подигнути зајам.

На крају изнети предлог претседника општине о закључењу педесетмилионског зајма примљен је у начелу.

Као шеста и седма тачка дневног реда изнети су предлози у погледу отписа ненаплативих градских потраживања и о измени Канализационог фонда. Затим су још примљени предлози о исходу лицитације за набавку санитетског аутомобила, о зајму за израду новог регулационог плана и другим, мање важним предметима. У 8 часова седница је прекинута с тим да се на следећој седници Градског већа донесу одлуке о преосталим тачкама дневног реда.

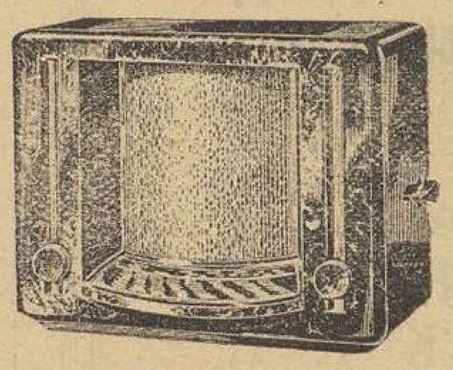

из **Philips** серије **„38"**

истиче се са својом **дуплом конкуренцијом**

наш **Народни супер V 6**

По репродукцији великим апаратима
По цени малим несупер апаратима **конкурише**

5 цеви
Сви таласи

ЗА НАРОЧИТЕ УСЛОВЕ УПИТАТИ ЛИЧКО ИЛИ ТЕЛЕФОНОМ

philips radio

РАДОЈИЦА **ТЕОФАНОВИЋ** ТЕЛ 30-63

Велик избор
ЛУСТЕРА
и повољне цене
омогућује свакоме
да свој дом улепша

Прави оловни кристал

најлепши украс на столу и у витрини
а ипак није луксуз, пошто се јевтино и у најразноврснијем избору може добити код
ФОГЕЛ-а Нови Сад, Краља Петра II бр. 8
Телефон 21-90

НЕДЕЉНИ БЕРЗАНСКИ ПРЕГЛЕД

Пад цена, као прошле недеље, није одавно забележен на страним берзама

Саопштава: г. Илија Балабушић, берзански посредник

Нови Сад, 27 новембра. — Да су прошленедељне вести о мразу у Аргентини у најмању руку биле претеране, доказ су овонедељни курсеви на иностраним терминским берзама. Терминска берза у Буенос Аиресу назадовала је од 11.97 Пезоса на 11.05. Овако јак пад цена није већ дуже времена на на овој берзи забележен. На свим осталим међународним терминским берзама забележен је јачи пад цена. Тако је Чикаго од 91 седам осмина пао на 89 центи. Винипег је пао од 116 на 107 и 5 осмина. Винипешка ка ои Чикашка берза у својим извештајима указују на скору велику конкуренцију аргентинске и аустралиске пшенице. Поготово ће се ове сезоне та конкуренција осећати, јер су слаби изгледи за извоз за далеки исток.

Европске терминске берзе исто су биле лабаве. Ротердам је назадовао преко 8.30 Хфл. а Ливерпул од 7.11 и пет осмина пао је на 7.5 и пет осмина. Овак ониски курсеви већ одавно нису забележени на Ливерпулској берзи.

Највећи купац за пшеницу била је Шпанија.

Жетва пшенице у Аустралији цени се сада на преко 160 мил. бушела, прошлогодишња жетва дала је допринос од 150 милиона бушела.

Тенденција за кукуруз на међународним тржиштима је без већих промена, може се рећи да је стална.

Тенденција за пшеницу на домаћим тржиштима је чвршћа. За кукуруз је више непромењена, код слабије тражње извозника. Ситуација се развијала овако:

Пшеница: појавила се већа тражња домаћих млинова. Тражња је, углавном, од стране бачких и сремских млинова, док је тражња словеначких и славонских млинова, остала и надаље мала. Тако исто је мала тражња од стране далматинског конзума. Понуда се повукла. Довози од стране произвођача, врло су мали, јер су путеви услед сталних киша, јако искварени. Као што је садашња мало већа тражња проузроковала чвршћу тенденцију, тако би исто и једна мало већа понуда супротно деловала.

Привилегованом извозном друштву није ништа робе авизирано, јер су цене у приватном промету, поновно прешле откупне цене споменутог друштва.

Цене шлеповској и вагонској роби скочиле су за 3—4 динара. Бачка вагонска пшеница провиненције околина Новог Сада, Сомбора и средњо-бачка нотира 173 до 174 динара. Горњо-бачка плаћа се од стране локалних млинова до 175 динара, потиска вагонска пшеница постизавала је исту цену. т. ј. 175 динара. Горњо-банатска пшеница 172—174 динара, средњо-банатска 170 до 171 динара, остала јужнобанатска пшеница 168—169 динара. Сремска пшеница према квалитету од 170 до 172 динара. Потиска шлеповска пшеница нотира 174 до 175 динара, бегејска 173 до 174 динара. Потиска поставно вагон Сисак 190 динара.

Кукуруз: Ситуација је непромењена у погледу цена, док је тражња доста попустила. Како су довози у сировој роби врло мали, то та мања тражња није имала уплива на развој цена. Најаче је тражена сушена вагонска роба од стране контремина, који није није био у могућности, да се снабде са довољним количинама сировог материјала. За шлеповски сушени сталан је купац било Привилеговано извозно друштво, по непромењеним ценама. Остали приватни извозници тражили су од времена до времена сушени шлеповски и миксед кукуруз, по могућности већ натоварени или за брзи утовар. Од стране извозника тражена је и ове недеље прековремена сува роба за релацију преко Келебије и Бан. Аранђелова, понуде су биле мале. Доста обилате су понуде за пролећне месеце, купаца нема. Остали термини су исто зпанемарени, понуде има довољно.

КОНФЕРЕНЦИЈА „ЖЕНСКОГ ПОКРЕТА“ У СПОМЕН-ДОМУ

Награде удатих жена запослених у државној и самоуправној служби

У малој дворани Народног спомен-дома синоћ је одржана конференција иницијативом Женског покрета, на којој је дискутовано уопште о положају жена, запослених у државној и самоуправној служби. Овој конференцији присуствовале су у великом броју госпође и госпођице, јер се дискутовало о једном животном питању.

Конференцију је отворила претседница Женског покрета гђа Катарина Маринковић, адвокат, и упознала присутне даме са циљем састанка.

Затим је прочитала резолуцију, која дотиче сва актуелна питања жена запослених у државној и самоуправној служби. Резолуција је усвојена. У њој се констатује да је Краљевска влада првог октобра о. г. делимично вратила додатак на скупоћу државним службеницима, који им је био одузет 1934 и 1935 године. То повећање спроведено је само за један део државних службеника. Од овог побољшања потпуно су искључене жене у државној и самоуправној служби морале да се лише многих културних тековина, које им по положају, који заузимају у друштву, припадају, а све то утиче на принудну и ничим неоправдану штедњу у најпотребнијим реквизитима за живот, пренебрегавањем најосновнијег комфора, занемаривање породице и клонулост. У резолуцији се даље истиче да су животне намирнице у текућој години поскупиле за читавих 30 одсто, што ће утицати, при садашњим принадлежностима, на још веће снижење животног стандарда.

У резолуција се нарочито истиче да је основно правило да за једнак рад треба да буде и једнака награда, и тражи се да се удате жене изједначе у принадлежностима.

После читања резолуције развила се дискусија, у којој је учествовало много говорница из разних струка. Најзад је предложено да се резолуција допуни констатацијом да су многе удате жене, морале да се прихвате службе, због ниских награда које унизују и њих, и њихове мужеве, и да се удаље од куће, без могућности да се саме старају о васпитању своје деце, само да би се, због наведених околности, одржао животни минимум. На крају је изражена жеља да фактори који се заиста брину о доношењу модерног социјалног и радничког законодавства, поведу рачуна да сви прописи буду правилно примењени на све радне снаге.

ЛУКСОР КИНО Телефон 24-07

Данас француско ремек дело, које је било приказивано за цело време трајања светске изложбе у Паризу

Тајанствени Алжир

У гл. улогама: **Жан Габин, Габриел Гаврио и Лине Норо**

Трговина мушке помодне робе

Gentleman

Нови Сад
Трг Ослобођења бр. 2

Велики избор шешира
P. & C. HABIG
LINCOLN BENNETT
HÜCKEL
BANTAM

Велики избор мушких кошуља, кравата, чарапа као и свих остапих потрепштина за господу

Члан кредитне канцеларије „ПОВЕРЕЊЕ“

Siera радио апарати у великом избору, стално су изложени код „ЛУКС“ РАДИО Марко Дослер, Нови Сад, Краља Александра 24.

Данашњи програми у биоскопима

APOLLO

3-5-7-9 Телефон 21-93

По роману Пјера Бенуа

Кенигсмарк

У недељу 10.30 Матине

URANIA

3, 5, 7.15, 9.15

Август Јаки

27, 28, 29 XI само у 9.15 час.

Велика модна ревија

на позорници

У недељу 10.30 Матине

ODEON

3-5-7-9 Телефон 21-93

Премијера

Руско-шведске продукције

У крви и пламену

У недељу 10.30 Матине

У недељу ће се осветити рестаурирана Св. Саборна црква

У недељу 28 новембра о. г. на најсвечанији начин осветиће се обновљена Св. Саборна црква. У 9 часова пре подне звони први пут на св. литургију, коју ће служити Његово Високопреосвештенство г. др. Иринеј Ћирић уз асистенцију већег броја свештеника

Што се тиче самих радова око рестаурирања Св. Саборне цркве, — може се слободно рећи да су апсолутно успели. Извођење радова поверено је г. Стојану Лазићу, декоративном сликару из Новог Сада. И овом приликом је г. Лазић потврдио своје уметничке способности, специјално за ову грану уметности (декоративну) за коју још увек имамо врло мали број спремних лица. Фреске на плафону и кору Св. Саборне цркве, које је изради опоч. Стеван Алексић, академски сликар, на које су се током времена наслагали дебели слојеви масне чађи, толико да су се једва назирале фреске, г. Лазић је потпуно и стручно очистио и освежио, тако да нису ништа изгубиле од свога првобитног изгледа и свежине. Нарочито је вредно споменути са колико је стручности и уметничког смисла израдио пластичну орнаментику у барокном стилу која је у потпуном складу са архитектонским радовима целе цркве. Иконе на иконостасу, које је израдио наш најпризнатији академски сликар г. Паја Јовановић такође су врло пажљиво очишћене. Свежина и живост икона толико је фрапантна да чине утисак на гледаоца као да су пре пар часака од самога сликара довршене. Уметничка резбарија са позлатом на иконостасу која је такође била превучена масном чађу пажљиво је очишћена и поправљена. Складним и успелим избором боја успео је г. Лазић да је црква много пријатнији за око.

Рестаурирање храмова данас претставља једну специјалну грану уметности за коју треба извесна предиспозиција и много студија. Површност и нестручност ,као и свагде, јако се свети. Успех г. Лазића у досада изведеним радовима у Св. Алмашкој и Саборној цркви о којима се и епископ Њ. П. г. др. Иринеј врло похвално изразио отвара му пут за још боља уметничка стварања те врсте.

Ко много седи

трпи често пута од неуредне столице. Добро средство за отварање је Дармол. Има добар укус и делује без тегоба. Узимајте зато и ви Дармол.

ДАРМОЛ

Орт. рег. С. бр. 7008-15243/36

Рукавице

елегантног господина

Мушке трико-рукавице, топло ватиране од 12 Дин.
Мушке плетене рукавице од вуне, врло топле од 24 Дин.
Мушке кожне рукавице постављене од 48 Дин.
Мушке рукавице од јеленске коже од 54 Дин.

Klein Eugen

Нови Сад — Петровград

КРОЗ НОВИ САД

Библиотека Матице српске отворена од 8—12 и 15—17 часова. **Музеј Матице српске** отворен од 11—112 часова.

РЕСТОРАН СПОМЕН-ДОМ отворен свако вече, дансинг. Свира, Новосађанима најомиљенији џаз-оркестар „Русијан". **Директор Марковић.**

МЕТРОПОЛ БАР-ВАРИЈЕТЕ

Свако вече првокласан варијетски програм. Дансинг, џез. Одлична кујна. Солидне цене. Улаз бесплатан.

И ВИ ТРЕБА ДА ЗНАТЕ

да можете и Ви набавити целокупан **Сименсов** инсталациони материјал, као моторе са припадајућим деловима, жаруље и лустере, код инж. **РУДОЛФА БУРГХАРДА, Нови Сад,** Краља Александра 16 (Менратова палата)

БИОСКОПИ

ЛУКСОР: 17
ТАЈАНСТВЕНИ АЛЖИР

ГРЕТА ГАРБО филмска дива, има зато дивно лице што употребљава „Мила крем".

ДРОГЕРИЈА „ХИГЕА"
К. Живојновић, телефон 27-03.

ДОБРО ОСЕЋАЊЕ И СВЕЖИНА

помоћу Рогашке минералне воде, која чисти и негује Ваше унутарње органе.

Рогашка минерална вода

*

БУКОВИЧКА МИНЕРАЛНА ВОДА

„Кнез Милош" Ш. Д. Б. НОВИ САД Трифковићев трг 3-I. Телефон 20—20 и 32—42. — Код филијала: СОМБОР Телефон 69. — СМЕДЕРЕВО: Телефон 47. Крагујевац: Телефон 88 и ПЕТРОВГРАД: Телефон 169.

„ЈУГОСЛАВИЈА"

Опште осигуравајуће друштво у Београду. Гарантна сретсва на дан 31. XII 1936 год.

ДИНАРА 105.346.976,85.—

Закључује уговоре осигурања свих врсти по веома повољним условима

И НОВОСАДСКИ УЧИТЕЉИ ТРАЖЕ СТАЛНОСТ И ИЗЈЕДНАЧЕЊЕ ПЛАТА УЧИТЕЉА И УДАТИХ УЧИТЕЉИЦА

Јутрос у 8 и по часова почела је у Спомен-дому редовна годишња скупштина Учитељског удружења за град Нови Сад под претседништвом г. Глише Загорчића. Од 161 чланова присутно је било укупно 130 учитеља. Пре самог почетка скупштине г. Загорчић је у име управе прогласио за почасне чланове гђу Сидонију Гајин и гг. Милана Калуђерског и Душана Ружића, који су низ година, још за време туђина, службовали у Новом Саду а сада се налазе у пензији.

Присутни учитељи бурно су поздравили своју некадашњу колегиницу и колеге.

Прочитани су, затим уз одушевљене усклике телеграми Њ. В. Краљу Петру Другом, Претседнику владе г. др. Милану Стојадиновићу, Министру просвете г. Димитрију Магарашевићу, претседнику Народне скупштине г. Стевану Ћирићу, заменику Бана г. Светиславу Рајићу и претседнику Југословенског учитељског удружења г. Ивану Димнику.

Отварајући јесењу скупштину Учитељског удружења за град Нови Сад претседник г. Глиша Загорчић умолио је присутне да она протече онако, како њима, — педагозима, васпитачима народа и омладине — приличи.

Тражимо сталност. Тражимо да учитељи буду унапређивани аутоматски, да би се осећали сви као равноправни грађани и чиновници. Жеља нам је да наше колегинице, како у склапању брака, тако и у примању принадлежности буду изједначени са својим колегама: за једнаке дужности — једнака права.

На крају г. Загорчић још једном моли да учитељи чувају свој углед својих другова, па и ове њихове скупштине.

После говора г. Загорчића, који је од стране учитеља бурно и топло поздрављен, г. Озрен Јовановић је поднео извештај са недавно одржане скупштине секције ЈУУ за Дунавску бановину. Затим је гца Вукица Стајић прочитала извештај са одржане главне скупштине ЈУУ у Скопљу. Извештаје са секциске главне скупштине претседник г. Загорчић поднео је посебно овој скупштини.

Пошто је цео надзорни одбор Учитељског друштва за град Нови Сад, без икакве писмене претставке и прегледа њиховог целокупног рада недавно поднео оставку, т оје у име надзорног одбора поднео извештај први заменик претседника надзорног одбора г. Сава Бојанић.

Сви извештаји од стране присутних учитеља и учитељица, примљени су са одобравањем, а после тога наступила ј едискусија.

НИКАД ТАКО ЈЕВТИНО КАО САДА

кошуље, чарапе, пуловере и рукавице код

Л А Ф А Ј Е Т-а

Краља Петра II 2. Телефон 26-43.

Приликом свечаног вечера нађена је једна бразлета у Народном спомендому, Сопственик нека се обрати претседнику Управе дома г. др. Томи Јовановићу.

Позната опарска певачица Варшавске опере гђа Софија Пининска певаће „Аве Марија" у католичкој катедрали у недељу, 28 о. м. Време када ће певати биће истакнуто на улазу у катедралу.

Пре куповине испробајте и најновији ОРИОН радио апарат, ГЕЛБ, Краља Петра II бр. 23.

Посетите вариете СЛОБОДА велеградски програм, почетак у 22 часа

Опроштајни банкет у почаст гђе и г. армиског генерала Петра Косића

Синоћ је у ресторану Спомен-дома приређен у почаст гђе и армиског генерала г. Петра Косића опроштајни банкет поводом његовог одласка из Новог Сада на положај команданта града Београда. Банкету је присуствовало око 50 лица, пријатеља и поштовалаца гђе и генерала г. Косића, који је постављен за команданта града Београда. Поред осталих банкету су присуствовали: заменик Бана г. Светислав Рајић, дивизиски генерал г. М. Плесничар са госпођом, индустријалац г. Ђока Дунђерски са госпођом, сенатор инж. г. Дака Поповић са госпођом, народни посланици гг. др. Милан Секулић и др. Бранко Николић са госпођама, претседник Савеза културних друштава г. др. Игњат Павлас са госпођом, директор Штедионице Дунавске бановине г. Живорад Богдановић са госпођом, начелник Банске управе г. Велимир Вујић, градоначелник у пензији г. др. Бранислав Борота, претседник Коморе г. Коста Миросављевић са госпођом, г. др. Јован Латинчић, г. др. Тома Јовановић, г. Драг. Ристић и други. Гђу и генерала г. Косића поздравио је, у име пријатеља и поштовалаца, једним врло срдачним и топлим говором г. др. Игњат Павлас изразивши опште жаљење Новосађана што губе из своје средине једног одличног и расног официра. На поздрав г. др. Павласа одговорио је генерал г. Косић захваливши се. Банкет је протекао у врло пријатној атмосфери.

Редовно купање у Новосадској јодној минералној води чува Ваш организам од реуме

Све забандава, кавурма је кавурма па нек каже ко шта оће, за моју ворму напри лику, то ти је најбоље једно јастије новај свет, па још кад је присмачеш сас комовицом, чини једно јестество касти. Тако баш јуче на вратим код прић Васе шумаровог, да се мало изди ваним сас човеком и тревим пра во на забијачку. Уф реко, откуд баш садека да наиђем кад сте у једним највећим послу ајд да вам не сметам, доћу ја који други дан, о ни најмање, изволте само, баш нам је вели мило, откаде те већ нема и смо се баш малко пре ишчуђавали како не наилазиш, почему знамо да никако навек потревиш о забијачки да нас посјетиш, добро кад си ти нама дошо, седи само, сађе и Јеца сас кавурмом, тек што није, а знам да ти је иста дотична за срце прирасла, негер приватидер ову тиквицу сас комовицом да се малко угријеш, почему је данаске прилична ладовина, оно јест право кажеш, ајд спаси Бог, и у здрављу рањенике потрошијо, и нек ти бидну корисни за једно благоутробије, на спасеније ча Димитрија и ти фала на наздравицу. И тиквица се поче обрећивати, јербот нас је било пет шест друштва, и док смо два три пута обрећивали кад ал, ево ти и кавурме, све се пуши па мериши кав да је зиз оне варошке дивитове јапотеке, и шта да ти кажем моро би је ман лизнути јал само омирисати да видиш и се увјериш, штај то једна кавурма, јербот ти ја то нумем да опишем и исцифрам. То су требовали наши једни ловци доднеседу у Прајску оним господар Герику, па да су му подгрејали, цигуран сам да би и триред дуплирао, а не које су му однели нике медаљоне, тога и они имаду на вагоне, ал једне кавурме наприлику, таког једног чушпајза, знам нацигурно да нису ни у сну могли да сањаду. Кавурму би ја њима под нос, и који је сас једним швабовима, па нек видиду шта једе Србља и једно православије касти. Негер штај то јопет тамо код вас у варошу, и јопет нико замешатељство, и откуд да се сас таким парадама једним славиду девет наајст година, ајд још да је дваајест, то ти је никако округло и би сватијо, ал откуд деветнајст, то незнам и се баш сви чудимо, коме је то паднуло на једну памет да се садека прославља и то још на дупло! Преповеда нам Моја, које је он био кав један депутат на прославу, јербот је и пре деветнајст година бијо као таки у Новом Саду и каже, да се засто сас никим својим старим друштвом, које су све једни прави наиционали и добровољци па, вели, ускубурили људи, почему нису знали на коју чеду странку, ал сва срећа што су једну отказали, кад је варошка кућа изруковала и су тако људи мирно могли да се определиду. И јопет се доказало да је, и у вароши, село јаче од сватова. Баш свашта којешта се стрефљава ту код вас у вароши. Ми оде сумирамо да су то све никакве приформе које мислиду да се данаске, послен деветнајст година, већ незна које су прави а које фалични, а навек ји је, истина, било које су се китили сас туђим перушкама. Због зато ти ја и не волем варошу, почему ми овдека знамо сваког како дише и се познајемо у једну душу касти и нас неби мого нико да натоција на једну клизавицу и поледицу кав тамо код вас. А ондак још и ова наша паворска кавурма, иди збогом, тог ви немате и, манда се нагазимо једног блата, бар живимо мирније и поштеније и се не живцирамо и не секирамо за маншта. И цела истина да је тако. А сад збогом и уздрављу.

МИТА КРАДИЋ
пећом стражар а
данаом књижовник

РОМАНСИРАНА БИОГРАФИЈА ВУКА КАРАЏИЋА ОД Д. БАЧВАНСКОГ

ВУК

8

ВУК ДОЛАЗИ У СРЕМСКЕ КАРЛОВЦЕ

Вук је стигао до јадарског војводе Ђорђа Ћурчије који је водио у то време чету у Подрињу. Ђорђе је био и осион човек, који није хтео да се подвргне наређењима вођа устанка, него је предузимао на своју руку нападе на Турке. Наравно, да је тиме реметио општи план устанка и више је сметао вођама и одмагао, него што је помагао. Залуд су га Карађорђе и Јаков Ненадовић опомињали на дисциплину, он их није слушао. „Ћурта" је са својим „ћуртовцима" водио борбе на свој начин и за свој рачун. За време битке у пролеће, 1804, код Шапца, Ђорђе Ћурчија шетао се по Мачви и око Цера, и не упуштајући се у борбе код Шапца. Када му је Карађорђе поручио да скупља војску под Цером и да чека док и остала српска војска дође па да се заједно и по плану удари на Турке, Ћурчија одлази у манастир Чокошину. И када браћа Недићи замећу битку код Лешнице, Ћурта са својом дружином склања се под Цер. Браћу Недића опколе Турци. Славни и храбри хајдуци бију се цео дан и остају предвече без муниције. Дошла је борба на нож и сви хајдуци са Недићима изгибоше од много надмоћнијих Турака. На Лазареву суботу сви су били исечени. Око 300 храбрих усташа Недићевих сахрањено је поред саме манастирске цркве у Чокешини.

„Јер да њине смрти не би,
да за Српство нису пали
још би Срби у Поцерју
турској сили робовали".

Вук је пратио Ђорђа једно време као писар чете и тешко му је било служити под командом овог необузданог Сремца. Стигао је с њиме и под Београд, а одатле још исте године и на Дрину, куда су Турци често прелазили и пљачкали села. Тако је једне ноћи страдало и Вуково село Тршић, које су Турци опљачкали и спалили. Ћурчија је, најзад, убијен по наредби Јакова Ненадовића, а Вук се врати својима.

У Тршићу Вук је имао шта и видети. Цело село било је једно згариште, над којим су нарицале жене и деца.

Људи су секли шуму и подизали нове кућице да их зима не би затекла без крова.

Стеван и Јегда вратили су се из избеглиштва и отпочели са градњом куће на старим темељима. И они су преконоћ постали бескућници. Обрадовали су се сину, који им је помагао да сагради кућу. Подигли су и качару и све околне стаје и када су били готови, Вук им рече:

— А сада могу само у гору, у хајдуке.

Родитељи су га одвраћали и пристали су, најзад, да га пусте преко Саве, у Срем, куда је Вук већ одавна тежио. Мајка га је спремила, отац му даде на пут неколико дуката и Вук једног јутра крену на нову и такожуђену стазу, која га је водила новом, али и трновитом животу.

— Кад је тако, да ти је просто — рекао је Стеван на растанку. Увече је стигао у Скелу, а сутрадан прешао Саву. У Купинову је чуо да је школа у Ашањи само за почетнике, а школа у Руми да је у опадању. Гимназија у Сремским Карловцима хваљена је од свију, а нарочито њен млади и учени професор Лукијан Мушицки. За неколико дана Вук је стигао, најзад, у Карловце, о којима је тако много слушао. Још истога дана упознао се са Миланом богословом, родом из Баната, који се много интересовао за устанак у Србији и за Црног Ђорђа, чије се име већ прочуло и на овим странама. Са газдарицом Милановом Вук се погодио за стан и она је унела још један кревет за Вука. Са њима је, као трећи, становао и један старији гимназиста. Вук се распитивао о гимназији и о предметима који се уче. Расмотрио је и књиге и скрипте и пред његовим очима пуцали су нови видици. Није му било право што се све предаје и пише црквенословенским језиком и говорио је својим друговима како би лепо било када би се говорило и писало живим, народним језиком. Прве недеље отстојао је службу у Саборној цркви, у којој се служила архијерејска служба. Ту је видео и митрополита Стратимировића и младог придворног ђакона и професора гимназије Лукијана Мушицког и многе друге знамените Србе, које му је Милан показао.

Млади Вук до тада није никад видео овакав православни церемонијал, нити је слушао овако складно певање, као што је тога дана чуо у карловачкој Саборној цркви. Дуго је размишљао о свему и упоређивао срећан и миран живот овог света са оним немирним животом преко Саве, у Србији. Колико ли су срећнији били ови људи од његових Подринаца, па и свију оних, који су живели у Србији, Босни и Старој Србији. Једна река, па колика тешка међа, колика разлика у животу једног те истог народа.

У Карловцима било је много чега што је младом Вуку дало повода на размишљање. Упоређивањем он је свакодневно долазио до много корисних закључака. Све што му се чинило значајнијим, Вук је бележио у своје тефтере, а све што је чуо од озбиљнијих људи, бележио је такође. На сам није знао зашто ће му све то требати, али је осећао да све то вреди забележити.

Обавезно телесно васпитање

Ада, 27 новембра. — Општинска управа у Ади повела је веома живу акцију, ради оснивања празничног течаја обавезног телесног васпитања, па је у ту сврху основан при општини и посебан отсек обавезног телесног васпитања, чији је шеф г. Жарко Јаковљевић, управни бележник. Овај отсек издржаваће се из општинских средстава.

Већ сад је општина успела да рекрутује преко хиљаду обвезника из кадра ваншколске деце. Обвезници су подељени према годинама старости у три категорије.

Наставу са обвезницима изводиће наставници-учитељи и резервни официри.

Редовна настава отпочеће већ 28 овог месеца. *(Дан)*

Нова школа саградиће се на сомборским салашима

Сомбор, 27 новембра. — У недељу, 28 о. м., на свечан начин биће освећен и положен камен темељац за основну школу у салашима Жарковцу, код Сомбора, којој свечаности присуствоваће велики број најугледнијих личности из Сомбора, међу којима и гг. др. Цвета Маглић, претседник среског одбора ЈРЗ, др. Сима Тапавица, претседник градске општине и Радивој Стојков, заменик претседника. За ову свечаност на тим салашима већ се чине велике припреме, јер ова највећа група сомборских салаша, већ одавно је тражила изградњу нове школе, која је, најзад, сада у извршењу. *(Дан)*

Ваше одело
узорно чисти
и фарба
ЕТИЛЕН
Нови Сад
Краља
Петра II 4

Муштеријама
ис околине
свршавамо посао истог дана

Наочари
дипломираног оптичара
БЕНЕДЕКА су најбољи
Нови Сад, Краља Александра 16

У близини Беља налази се храст стар 800 година

Бели Манасатир, 27 новембра. — У оближњој шуми „Хаљево" чији је власник државно добро „Беље" постоји једно огромно стабло за које су шумски стручњаци утврдили да је старо преко 800 година. Попречна ширина храста износи 4, а обим преко 10 метара. Храст је висок 30 метара. Кад би се ово огромно дрво оборило од њега би се могло израдити огревног дрвета за преко 30.000 динара. Међутим, државно добро нема намеру да уништи овај огромни и најстарији храст у овим крајевима. Напротив, државно имање „Беље" ће ово џиновско дрво чувати као куриозитет својих шума. Огромно дрво лежи поред саме железничке пруге на линији Печуј—Бели Манастир—Дарда—Осек, тако да се за време док је воз у покрету веома лепо може посматрати из вагона.

ДРВО — УГАЉ — КОКС
ДИМИТРИЈЕ БЈЕЛИЋ
Штранд пут. — Телефон бр. 31-44

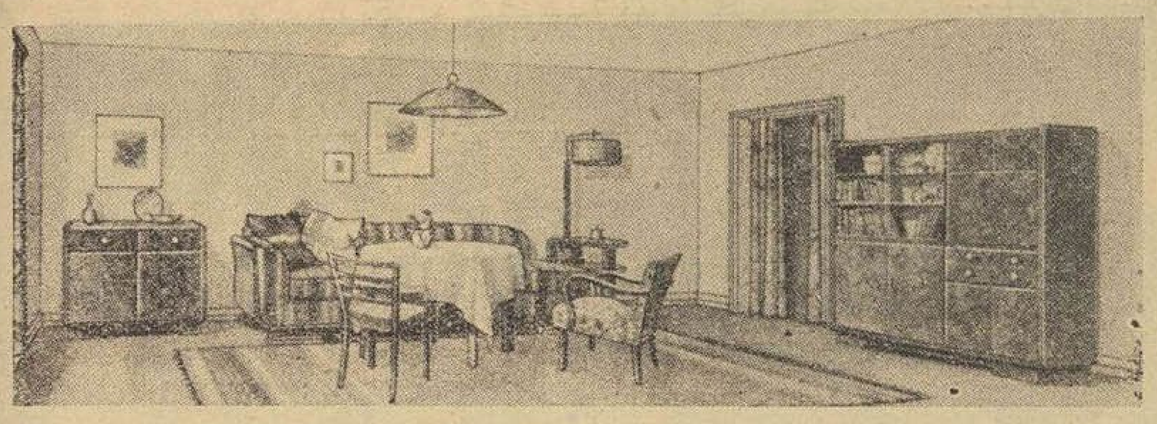

Намештај модеран и стилски

Ново отворена продавница Фабрике намештаја

ПАВЛЕ А. МЕЛЕГИ НОВИ САД Дунавска ул. 17

Пре него што купите намештај у Вашем је интересу да прегледате мој огроман избор првокласног модерног и стилског намештаја, који услед мале режије продајем по фабричним ценама

Примам поруџбине ◆ За квалитет гарантујем ◆ Преглед слободан, куповина необавезна

НОВЕ КЊИГЕ И ЛИСТОВИ

Емилијан Глорац: Од пролећа до пролећа. — Са чешког превео Никола В. Дреновац. 1937. Издање „Жетва", Осек.

За сву књигу и њеног писца могло би се рећи: чудне књиге, још чуднијег писца. Књига описује бедни живот житеља села Витојеваца у Срему. Села, које је поплава Саве збрисала са лица земље лета господњег 1932. О невољама села нема никог надлежног да води бригу, и оно се једне ноћи, на Лазареву суботу, руши, затрпавајући под рушевине сву беду и сиротињу становништва, које се разбегло у околна села и шуме. Млади поп Николај остаје последњи у парохиском стану, у којем сваку ноћ узнемирују нечастиви духови кућу и њене житеље, јер је некадашњи власник, богати газда Василь у подруму те куће отровао попа Тимотеја. Од то доба ноћу се отвара су врата од себе над подрумом. Ако се једанпут месечно освети водица „будне мир" и сабласти не пуцају ноћу и не узнемирују њене становнике. Нови парох, који први пут ступа у ову нечисту кућу као станар, мора да свети водицу и да обави свој први свештени обред у Витојевцима. И млади отац Николај отпочиње у том селу свој живот и рад. Људи и жене су сујеверни и пуни свакојаких порока, а надасве их бије сиротиња због поплаве која тамани њиве скоро сваке године, а од сељака се тражи порез и друге дажбине. Људи ропћу на све, почев од Бога па до општинског чиновника, који иду у лов и онда кад је народу дошла душа у подгрлац. Луталица хармоникаш, који путује по целом Срему, Мачви и Србији, не свраћа у ово село, јер на њега хушкају чобани вашке. Он говори младом попу Николају, који иде у Витојевце први пут на дужност, да је ово село проклето од самог постанка света. Ово село су основали све сами хајдуци и разбојници и, дабогме, да су и њени садашњи становници раја божја и ништа друго.

Али, не би имало смисла износити садржину ове књиге. Ми само указујемо са горњих неколико речи на сеоски миље у коме треба да живи и да ради један млад и интелигентан поп који разуме и воле овај свет са свом његовом бедом, сиротињом и пороцима, који га гуше. Г. Глоцар, православни Чех, свештеник, ваја нам сигурном руком и реалистички наше људе, нашу беду, крај које ми пролазимо скоро равнодушно, свакодневно. Све су то наша рођена браћа од наше крви и темперамента и њих има не само у Витојевцима, него широм целе Југославије. Они су наша снага, наша будућност, наш проблем, а не само гласачка војска. Беду нашег села морао нам је открити један брат Чех, кога је невоља дотерала међу нас и који нас је видео и заволео онакве, какви смо.

Ова добра и уметнички написана књига добила је награду на међународном конкурсу и намах прославила младога и дотле непознатог писца, оца Глоцара. Препоручујемо сваком љубитељу добре књиге да је прочита.

(— а —)

Властелинство

Артур и Ђорђе Ледерер ЧОКА

Продају првокласне приплодне нерастове расе **„Беле Манголице"**

Купци нека се обрате директно на властелинство.

СРПСКА ПРАВОСЛАВНА ЦРКВЕНА ОПШТИНА У СОМБОРУ

УОБР. 439/зап. 1937.

ОГЛАС

Српска православна црквена општина у Сомбору, дана 10 децембра о. г. у 11 часова пре подне, у својој канцеларији у Браће Михајловића улици бр. 1 продаће путем офералне лицитације стари **БАКАРНИ ЛИМ** у колич. око 10.000 кг. Кауција од 5% понуђене цене полаже се на дан лицитације у канцеларији Црквене општине.

Писмене понуде са ознаком цене, доставити до 8 дец. о. г. на адресу Српске православне црквене општине у Сомбору.

Претседник:
СВЕТИСЛАВ МИЈИЋ с. р.

ПОЗИВ

Удружење Јеврејске Болнице „Др. Сингер Бернард" у Суботици одржаће своју

РЕДОВНУ ГЛАВНУ СКУПШТИНУ

26 децембра 1937 год. по подне у 3 часа у већници Јеврејске Вероисповедне општине у Суботици, на коју нам је част позвати све чланове Удружења.

Суботица, 25 нов. 1937 год.

Претседништво

Дневни ред:

1) Извештај о пословној години 1936
2) Закључни рачуни за год. 1936;
3) Извештај надзорног одбора;
4) Евентуални предлози.

Опомена: Само ће се они предлози узимати у расправу, који су 15 дана пре главне скупштине претседништву писмено подношени.

ОБЈАВА О ЈАВНОЈ ДРАЖБИ

Поступајући судски извршитељ у смислу §-а 102 зак. чл. 60 1881 овим објављује да ће услед одлуке Среског суда у Н. Саду донесеног под бр. П. 1404/37 у корист тражиоца извршења Ротер Ото из Петровграда (кога заступа др. Дохань) против извршеника из Н. Сада за наплату 1998 динара главнице и прип. на јавној дражби продавати ниженаведене покретне ствари, пописане у записнику о пленидби под бр. Гн. И. 1890/37 и процењене на динара 9350. Кућни намештај, одело.

Јавна ће се дражба одржати на дан 30 новембра 1937 у 11 часова пре подне у Н. Саду, Војвођанска 30.

Извршн. бр. 189/37. Н. Сад, 6 XI 1937.

Војислав Виг, суд. извршн.

Спорт

Недељни програм у Новом Саду

Утакмица између „Југославије" и „Војводине" донеће велику и узбудљиву борбу

Игралиште „Карађорђе", почетак у 2 часа после подне

У низу одличног програма који Војводина намерава да оствари ове зиме, сутра 28 о. м. гостоваће у Новом Саду комплетан тим београдске Југославије. Противник црвенима биће новосадска Војводина која се моментано налази у великој форми. Сусрет између Југославије и Војводине донеће велику и узбудљиву борбу. Оба тима имају рачуна да запну из петних жила јер су у питању не само клупски престижи него и рехабилитације једног и другог друштва. Југославија у првенству ни је постигла, такорећи, ни један значајни успех, те би њезина победа над Војводином повратила веру у вредност црвених, док би евентуална победа Војводине уздигла новосадског првака на ранг наших најбољих лигашких клубова.

Тимови ће играти у овим поставама:

Југославија: Спасић; Лукић, Анђелковић; Доморатски, Броћић, Ђокић; Савић, Перлић, Петровић, Валок, Зечевић.

Војводина: Шијачић; Симин, Мајтан; Немет, Божић, Рајковић, Срећков, Загорац, Велкер, Б. Марковић, Пинтер.

Трио Војводине са Велкером на челу имаће у ужој одбрани Југославије највећу препреку. Вероватно је да ће цела борба протећи у огорченој борби између Војводинине навале и Југославијине одбране. Победа ће, ипак, припасти срећнијем и одлучнијем противнику.

Утакмица ће бити одиграна на игралишту „Карађорђе", а почетак је тачно у 2 часа после подне. Предигра овој утакмици почиње у 1 час.

МУШКАРЦИ

који трпите од сексуалне неурастеније, **импотенције** недовољне функције полних жљезда итд. покушајте

ОКАСА

100 таблета Дин. 220.—
50 „ „ 110.—

Добијају се у свакој апотеци.

Апотека Мг. Рожман

Београд — Теразије 5

Огл. рег. С. бр. 38|1934

ЈОРГАНИ

мадраци, отомани, модерни каучеви најбољи и најјефтинији су код

Крамер Мартина

тапетара и јорганџије, Кр. Петра II 12

МАЛИ ОГЛАСИ

СИМПАТИЧНУ ДАМУ

веселу младу тражим за поподне ради конверзације. **Писмене понуде на Администрацију листа под „Дискреција“.** (4292)

ШТАЈЕРСКЕ (Словеначке) СТОЛНЕ ЈАБУКЕ

најплеменитије врсте, **ОРАХА, КЕСТЕНА, СМОКАВА** и кромпира итд. на мало и велико најбоље и најевтиније код фирме

Ф А Ј М Е Р И.

Нови Сад, Темеринска ул. 17

ЧИНОВНИК

који говори и пише немачки, ожењен, по могућности да је упућен у аутомобилску струку потребан за 1 јануар. **Обратити се на администрацију листа.** (4284)

К у ћ а

нова за једну породицу 2 собе и све остале просторије. Цена у готовом Д. 50.000 и дуга Д. 20.000.

П л а ц е в и

10 кућних плацева невероватно јевтино по Д. 13.000. Удаљено од Саборне цркве 10 минута. **Биро продаје некретнина Илије Огњановића ул. 18.** (4296)

ТРАЖИМ ФИНАНСИЈЕРА

до 400.000 дин. за израду једне велике шуме око 400 вагона горивог и око 100 вагона техничког дрвета. Зарада 100%. Новац осигуран. **Понуде на: ДАНЕ ТУБАКОВИЋ, Загреб, Рачког ул. 10.** (4201)

Кућа у Новом Саду

за ренту приземну или вишеспратну, за трговину или гостиону са локалом, за уживање, засебну породичну, за економа са великим плацем и свима потребним зградама, те кућни плац, вилу, виноград итд. Ко жели да купи од наведених било какву кућу, нека се обрати са поверењем на посредника **Ј. Чукур,** Кајмакчаланска 18. (4297)

КОМПЛЕТНА ГАРСОНИЈЕРА

и више појединачних соба јевтино се издају. Централно грејање, артеска вода. Бојлер, трамвајска станица. **Вила Орбан,** Нови Сад. Телефон 25—36.

МОДЕРАН СТАН

од 2 собе, претсобља, кухиње, купатила, издаје се одмах. **Министра Јована Бошковића бр. 1., ћошак Булевара Краљице Марије.** (4007)

КУПУЈЕМ И ПРОДАЈЕМ

антикварне књиге, као и целе библиотеке **у свим језицима. На позив долазимо** кући. **Менахем Папо,** Краља Александра 13. (4282)

ТРАЖИМ

ученика-цу виших разреда гимназије, који би подучавали све предмете првог разреда дечака од 10 г. Дотични би добио као награду стан и опскрбу. Јавити се Фото-Рекорд Петроварадин, Јелачићева 13.

8 ЈУТ. ОРАНИЦЕ

сасвим близу футошке капије за продају. **РЕТКА ПРИЛИКА.** Посреднички биро, **Н. Сад, Краља Петра II број 26** (4279)

Јабуке и орахе

Словеначке најбоље и најевтиније купите или замените за кукуруз код **В. Цајнко, Словенградец, Телефон 5.**

3% обвезнице за ликвидацију земљорадничких дугова, као и све врсте банковних уложница купује и продаје најбоље. ПОВЕРЕЊЕ, кредитна канцеларија Нови Сад, Кр. Петра 30/I. — тел. 32-94.

ЖДРЕБЕЋА БУНДА

половна, добро очувана, три четврт дужине, **на продају. Урошевић, Милетићева 6.**

Женски зимски, дечји школски капути већ се могу добити у великом избору код ЖЕНСКЕ КОНФЕКЦИЈЕ, Краља Петра II бр. 7

НАЈВЕЋИ ИЗБОР МУШКИХ ШЕШИРА

одличног квалитета код **Данила Хрњака**

Нови Сад

Пашићева ул. бр. 37

Оправке примам јевтино

„АСТРАГАН“ Д. Д.

Творница за оплемењивање КРЗНА, Нови Сад,

ГАЈЕВА УЛ. 5. Телефон **34-44**

Велики избор свих врста

ПЛЕМЕНИТИХ КРЗНА И ИМИТАЦИЈЕ

ПРВОКЛАСНА ИЗРАДА И БОЈАДИСАЊЕ СВИХ ВРСТА КРЗНА

ЦЕНЕ ВРЛО УМЕРЕНЕ

Главни уредник: ЛАЗАР АТАНАЦКОВИЋ, Јована Ђорђевића 2. — Власник: за ДАН к. д. СВЕТОЗАР ЋИВАНОВИЋ, Јована Бошковића 1
Штампа „Дан“ к. д., штампарско предузеће Краља Александра ул. 7.